

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО
ФАХІВЦЯ В ІННОВАЦІЙНОМУ
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ**

ЧАСТИНА 2

Активаци
Перейдіть д
активувати

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ФАХІВЦЯ В ІННОВАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

(02 грудня 2022 р.)

ЧАСТИНА 2

2022

Активація
Перейдіть до
активувати

Схвалено Спілкою голів обласних Рад директорів закладів фахової передвищої освіти України (протокол № 2 від 8 грудня 2022 року).

Рецензенти:

Сошенко Світлана Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, директор Центру підвищення кваліфікації та професійної адаптації Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського;

Беспарточна Олена Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, директор Навчально-методичного центру нормативно-правового забезпечення навчального процесу Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського.

Формування компетентного фахівця в інноваційному освітньому середовищі України: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 02 грудня 2022 р., м. Кременчук. За заг. редакцією к.п.н. Ю.В. Івженка, Т.2. Київ, 2022. 153 с.

Збірник містить статті та тези, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування компетентного фахівця в інноваційному освітньому середовищі України» на базі Кременчуцького медичного фахового коледжу імені В.І. Литвиненка 02 грудня 2022 року.

Розглянуті сучасні проблеми розвитку вищої та фахової передвищої освіти, шляхи їх вирішення. Авторами висвітлено актуальні питання педагогіки науково-методичного обґрунтування та забезпечення освітнього, виховного процесів у

Збірник містить статті та тези, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування компетентного фахівця в інноваційному освітньому середовищі України» на базі Кременчуцького медичного фахового коледжу імені В.І. Литвиненка 02 грудня 2022 року.

Розглянуті сучасні проблеми розвитку вищої та фахової передвищої освіти, шляхи їх вирішення. Автори висвітлили актуальні питання педагогіки науково-методичного обґрунтування та забезпечення освітнього, виховного процесів у фокусі наукових досліджень та власного педагогічного досвіду. Змістовно представлені питання: специфіка використання в освітньому процесі інноваційних платформ для комунікацій, реалізація моделі компетентнісно зорієнтованої підготовки фахівців у закладах освіти, шляхи підвищення якості надання освітніх послуг в умовах дистанційного навчання, розвиток соціальної ініціативи студентської молоді (проектна діяльність, волонтерство, самоврядування тощо), методи роботи щодо формування громадянських почуттів студентів.

Розрахований на наукових та педагогічних працівників, аспірантів та студентів фахової передвищої освіти.

*Редколегія не завжди поділяє погляди авторів, які викладені у збірнику.
Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.*

1.	БАРОНОВ Володимир, САПЕТНИЙ Григорій, БАЗА Олександр ФОРМУВАННЯ НАВИКІВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ІНЖЕНЕРІЇ, УПРАВЛІННЯ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ НАУ	7
2.	БОНДАРЧУК Інна, ГОРАЩЕНКО Ірина, ОЛІЙНИК Ірина ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	10
3.	БОНДАРЧУК Інна, ГРИНЧУК Ольга, КОРНІЄНКО Надія ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	15
4.	БОЙКО Наталія ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ	20
5.	БУЛАХ Ірина ОСВІТА ТА ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	22
6.	ГУЛАК Аліса АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	26
7.	ГУПАЛО Наталя ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОВРЯДУВАННЯ, СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	31

УДК 378.147.091:811.161.2

Аліса ГУЛАК,
викладач,
Фаховий медико-фармацевтичний коледж
Полтавського державного медичного університету,
Україна
borovikalisa310@gmail.com

АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

На сьогодні роль викладача визначається не стільки тим, як багато та наскільки якісно він передає нові знання студентам, а тим, чи вдасться йому мотивувати слухача до навчально-дослідницької діяльності, прищепити вміння та навички здобуття нової інформації та закріплення попередньої шляхом її практичного втілення, виховати людину, збагачену морально-етичними, загальнонаціональними та культурними цінностями. Тому цілком обґрунтованим є вміщення до Професійного стандарту вчителя (Наказ номер 2736 від 23.12.2020 р.) [3, с.1] інноваційної компетентності про здатність використовувати інновації у професійній діяльності, що стоїть поряд з вмінням неперервного професійного навчання.

Предметом нашого дослідження є втілення інноваційних методів (а саме: технології «майндмеппінгу») на різних етапах практичного заняття з української мови.

Інтелектуальна карта (ще її називають «карта пам'яті», «карта розуму», «асоціативна карта», «інтелект-карта», «карта думок», «ментальна карта», «mind map» та ін.) – це своєрідна схема, у якій інформація подається за допомогою зображень, символів та окремих слів, будується у формі розгалуженого дерева. Не використовуються при її створенні прямокутні чи круглі рамки, довгі словосполучення чи речення, таблиці тощо.

Такі карти можуть бути складені як вручну, так і шляхом користування спеціальними цифровими додатками та програмами, яких налічується більше 200. Найпоширенішими серед останніх можемо назвати «draw.io» (від Google), «coggle.it», «X Mind», «Cacoo», «Mindmeister», «Mapmyself», «Bubbl», «Mindomo», «Creately», «diagrams.net», «LucidChart» [1, с.1].

Підвалини вчення інтелект-карт були закладені Девідом Осубелом та надалі розвинуті у роботах Джозефа Новака та Тоні Бьюзена [2, с.25-27]. Саме Тоні Бьюзен, англійський психолог, автор бестселера «Навчіть себе

думати»

і консультант з питань освіти, надав чіткі поради щодо створення ментальних карт. Він показав переваги карти пам'яті над звичайним лінійним конспектуванням матеріалу: розвивають творче мислення та увагу, асоціативну пам'ять, слугують для систематизації та узагальнення вивченого, задовольняють принципи наочності, мобільності та універсальності, сприяють утриманню інтересу до теми заняття [4, с.1].

У своїх наукових працях методикою «карт пам'яті» послуговувалися українські та зарубіжні дослідники: О. Аксьонова, А. Кобися, Н. Приходько, І. Радченко, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. Сиротенко, Н. Манько, В. Штейнберг, Є. Ткаченко [1, с.1] та ін.

Як основу для дослідження універсальності та ефективності використання ментальних карт беремо тему заняття з української мови «Лексичні та фразеологічні синоніми, антоніми. Синонімічне багатство мови. Пароніми. Запобігання помилкам у вживанні паронімів», що вивчається на першому курсі усіх спеціальностей на основі базової середньої освіти фахового медико-фармацевтичного коледжу Полтавського державного медичного університету.

На першому занятті для актуалізації знань пропонуємо студентам сформовані карти розуму відкритого типу.

Це завдання має широкий спектр можливостей: актуалізація знань студентів, зацікавлення темою, яка вивчається, концентрування уваги на основному, розвиток навичок роботи у парі.

На етапі пояснення нового матеріалу метод карти пам'яті може слугувати як для унаочнення з теми, так і як спосіб конспектування теорії здобувачами освіти.

Вправа 2. Прослухайте правила про фразеологічні синоніми та антоніми. Створіть у робочих зошитах інтелект-карту, яка продемонструє всі важливі аспекти теми. Дотримуйтеся загальних правил майндмепінгу (техніки виготовлення та застосування карт розуму): лаконічність, чіткість, не більше 1 слова чи словосполучення на асоціацію, розгалуженість зображуваного, використання символів та картинок, застосування різних кольорів та форм, шрифтів тощо.

Найбільша за обсягом частина заняття – розвиток практичних умінь та навичок – дає змогу викладачеві втілити різноманітні ідеї у використанні карти думок: робота в групах на створення повної інтелект-карти із запропонованої теми, індивідуальна робота по структуруванню наданого матеріалу, конкурс на найбільш креативну роботу, створення карти пам'яті для підготовки до за приклад такі типи вправ:

Вправа 3. Поясніть значення сполуки «п'яте через десяте» шляхом укладання карти розуму. Використовуйте символи та різні кольори. За необхідності зверніться до словника фразеологічних синонімів.

Вправа 4. Розташуйте запропоновані антонімічні пари так, щоб вони утворили собою карту знань на основі асоціацій. Додайте до виконаної схеми власні приклади антонімічних пар відповідно до індивідуальних асоціацій. Зробіть висновки щодо особливостей антонімії у різних частинах мови.

(Любов – ненависть, приятель – недруг, тут – там, раненько – пізенько, брудний – чистий, весело – сумно)

Четвертий етап заняття – контроль знань та рефлексія. Для перевірки рівня засвоєння знань студентами рекомендуємо обрати одне із нижче зазначених завдань.

Вправа 5. На запропонованому роздатковому матеріалі проведіть ланцюжки взаємодії між зображеннями чи поняттями так, щоб утворена діаграма розкрила всі питання вивченого сьогодні матеріалу. Свій вибір поясніть. Скористайтеся технікою взаємообміну робіт для оцінювання результатів.

Вправа 6. (Рефлексія) На схемі із вправи номер 1 закріпіть наліпки відповідних кольорів (додаються). Зошити здайте на перевірку (вибірково за

жовті – частково зрозумілі; сірі – хотілося б дізнатися більше; червоні – взагалі не зрозумілі.

Немає сумніву, що як для викладача, так і для здобувачів освіти зручним буде обрати ментальну карту як основу для виконання домашнього завдання із теми «Лексичні та фразеологічні синоніми, антоніми. Синонімічне багатство мови. Пароніми. Запобігання помилкам у вживанні паронімів», наприклад:

Вправа 7. Підготуйте проєкт на тему «Пароніми як бар'єр у спілкуванні». Опрацюйте дану проблему, підберіть якісні приклади паронімічних пар, окресліть ситуації, у яких можуть виникнути проблеми між комунікантами на основі незнання та нерозрізнення паронімів. Результати роботи презентуйте у вигляді інтелект-карти на окремому аркуші А4.

Отже, використання інтелект-карт на практичних заняттях з української мови є досить результативним, адже цей метод сприяє ефективному запам'ятовуванню нового матеріалу, якісній підготовці до самостійних, контрольних робіт, написання есе, представлення результатів проєктної діяльності, розвиває креативність, творчу уяву, логіку, асоціативне мислення, допомагає у провадженні тренінгів та виконанні творчих завдань тощо. На жаль, на сьогодні використання інтелект-карт у не є дуже поширеним,

допомагає у проведенні тренінгів та виконанні творчих завдань тощо. На жаль, на сьогодні використання техніки майндмепінгу не є дуже поширеним, тому перед учителями, викладачами, науковцями лежить широке поле для досліджень та впровадження цього інноваційного методу в освітній процес XXI ст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Використання інтелект-карт на уроках української мови та літератури [Електронний ресурс] : (методичні рекомендації) / Освітній проект «На Урок». – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-intelekt---kart-na-urokakh-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-279089.html>.

2. Кобися А. П. Інтелектуальні карти як засіб підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу / А. П. Кобися // Зб. наук.-метод.конфер. – 2015. С. 25-27.

3. Наказ №2736 від 23.12.20 р. Про затвердження професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти [Електронний ресурс] : (професійний стандарт) / Нова Українська Школа. – Електрон. дані (47 сторінок). – Режим доступу: <https://nus.org.ua/news/zatverdily-try-profesijni-standart-vchytelya-dokument/>. – Затвердили професійний стандарт учителя – документ.